

מפונקים הם לא

בני ה־20 פלוס שיוצאים לעולם התעסוקה צמחו לתוך עולם מוצף מידע ואפשרויות, ובה בעת תחרותי ותובעני מאי פעם ■ במצב דברים זה, שבו גוברת השכיחות של הפרעות קשב וריכוז ולקויות למידה, הצעירים הסובלים מתופעות אלה מתקשים שבעתיים ■ תוכנית מיוחדת במכללת רופין, "מרופין לקריירה", מסייעת להם

יובל בגנו

נעים. "לעודד את החזקות"

בן יהודה. "המצב השתפר"

הוזמי. "להתבונן בעצמם"

ויסמן. מתקשה להתמיד

הוזמי מפרט את הגורמים לשכיחות הגבוהה של הפרעות קשב ולמידה בדור הצעיר: "האנושות בחברה המערבית סובלת מהפרעת קשב קולקטיבית בגלל ההצפה של המידע והטכנולוגיה סביבנו. כל הקצב סביבנו הפך מהיר ותזזיתי יותר, וגם הסבלנות שלנו מגיבה בהתאם, ואנחנו זקוקים לגירויים מתמידים. זאת מציאות שמייצרת יותר הפרעות קשב של ממש, שמי שמתמודדים איתן מאתגרים פעמיים, משום שהם צריכים להתמודד עם הקשיים האובייקטיביים נוסף על הקשיים הסובייקטיביים שלהם". אבל להוזמי יש גם פתרון: "קודם כל אנחנו מתעכבים עם הצעירים כדי שיתבוננו בעצמם - פרקטיקה שאפיינה דורות קודמים. התקשורת הבינ-אישית היום שואפת לומר הרבה במעט, היות שהחברה דורשת שורות תחתונות והצלחה מהירה. "בתהליך ההתבוננות, הצעירים לומדים לקחת אחריות באופן מפוכח. המסר הוא 'תהיו עצמכם: אם תהיו סיפור הצלחה מטאורי זה יופי, אבל בסופו של דבר עליכם להכיר את אבני הבניין האישיים שלכם, את היכולות שלכם ואת קלפי המשחק שיש ברשותכם. לא התחרות וההשוואה לאחרים יובילו אתכם'.

מדי, בחרדות ואי שקט, בקושי בהגדרת החזקות האישיות ובהערכה עצמית שלילית, בקושי בהתארגנות היומיומית ובצורך בעידוד מתמיד מהסביבה. כל אלה הם סימפטומים שרבות צעירים בני 20-25 מתמודדים איתם כבר בתחילת דרכם בעולם התעסוקה, ורבים מהם לא מצליחים להחזיק במשרות לאורך זמן. בראיון ל"מעריב עסקים" מסביר הוזמי כיצד אפשר להתגבר על האתגרים ולעזור לצעירים ללמוד ולפתח קריירה מספקת ויציבה שהולמת את כישוריהם. "צריך להפריד את התופעה של שכיחות לקויות למידה והפרעות קשב וריכוז בדור הצעירים הזה מהתיג הסוציולוגי המכליל שלהם כדור ה-Y או דור ה-Z", הוא אומר. "מערכת החינוך וההורים משקיעים המון באבחון הלכות ובהתאמת אסטרטגיות למידה, אבל זה רק חצי מההתמודדות, שכן בממד הרגשי לא מטפלים. אף שמלמדים אותנו שהשקעה שווה הצלחה, הרבה מאוד צעירים יגעים ולא מצליחים. זה מתחיל בבית הספר, אבל חוזר ללוות אותם בחייהם הצעירים. מדובר בסיר לחץ שעוטף את הצעיר ומקשה עליו לנחל הצלחות".

והאפשרויות היא שכיחות גוברת והולכת של הפרעות קשב וריכוז ולקויות למידה, שרק מקשה עליהם עוד יותר. מפונקים? ממש לא.

סיר לחץ

ד"ר בני הוזמי, עובד סוציאלי התפתחותי שיקומי, הוא מרצה בכיר בתוכנית "מרופין לקריירה" לפיתוח כישורים ויכולת תעסוקתית. התוכנית מתמקדת בהכשרה מקצועית ובהשמה לתעסוקה עבור סטודנטים שסובלים מלקויות למידה או מקשיי קשב וריכוז. הוזמי מתאר את הסימנים המובהקים המרמזים על אותם קשיים אובייקטיביים, שהם הסיבות האמיתיות לכך שצעיר או צעירה לא מצליחים לפתח קריירה יציבה: מדובר על פי רוב בתחושות שעמום שפוקדות אותם מהר

בני ה־20 פלוס יוצאים היום לעולם תעסוקה אחר מזה שהדורות שקדמו להם הכירו, עולם תזזיתי ודינמי הרבה יותר, וקשה להאשימם בדימוי שדבק בהם, לא תמיד בצדק, של דור לא מסופק שקופץ בין עבודות. מהניסיון שנצבר ב"מרופין לקריירה", תוכנית חדשה יחסית להכוונה תעסוקתית של צעירים, שבעשור של פעילות (שהיא תצוין השנה) נרשמו אליה מאות סטודנטים, עולה כי רבים מהמבקשים הכוונה במציאת כיוון מקצועי הם סטודנטים המתמודדים עם הקשת הרחבה של הפרעות קשב וריכוז ולקויות למידה. מובילי התוכנית משוכנעים: מדובר בדור שצמח לעולם מוצף מידע ואפשרויות ובה בעת תחרותי ותובעני מאי פעם. נראה שאחת ההשלכות של ים המידע

"בתהליך ההתבוננות, הצעירים לומדים לקחת אחריות באופן מפוכח. המסר הוא 'תהיו עצמכם: אם תהיו סיפור הצלחה מטאורי זה יופי, אבל בסופו של דבר עליכם להכיר את אבני הבניין האישיים שלכם, את היכולות שלכם ואת קלפי המשחק שיש ברשותכם. לא התחרות וההשוואה לאחרים יובילו אתכם'"

צעירים בהייטק.
"תהיו עצמכם"
צילום ארכיון: דרור גרטי
(פלאש 90), למצולמים
אין קשר לנאמר

התואר הנכסף. הכוונה שלי היא אוכלוסיית יעד מורכבת יותר, צעירים שנופלים בין הכיסאות. הם זקוקים למסגרות מכילות ומותאמות כדי לנצל את הפוטנציאל הטמון בהם.

"הם זקוקים לליווי מסיבי בלמידה, לתהליך אשר יבנה את הזהות האישית שלהם, יעודד את החווקות שלהם ויאפשר להם חוויה של הצלחה. אנחנו מחויבים כחברה לאפשר שוויון הזדמנויות לכל צעיר בתחילת דרכו, גם להם."

העצמי שלי היה נסדק. הייתי צריכה הכוונה כדי לדעת להתמודד עם דחיות, אבל גם כדי לשווק את עצמי - וזה עבד."

גלית נעים, מנהלת "מרופין לקריירה" במכללה הטכנולוגית רופין, אומרת: "לצעירים הללו חסרה כתובת. הם אינם יודעים מיהו הגורם שאפשר להתייעץ איתו, שיעזור להם לנתב את דרכם. אני לא מדברת על מי שיכולים להסתייע במרכזי התמיכה הקיימים במוסדות ההשכלה הגבוהה ולסיים מסלול לימודים אקדמי עם

מלגשת לקורסים כמו זה שעשיתי או ללימודים אקדמיים, שעכשיו אני שוקל יותר ברצינות."

ויסמן ויתר על הטיוול שאחרי צבא כי הרגיש צורך להתחיל מוקדם יותר את הדרך המקצועית שלו. "הקושי שלי להתייצב נעוץ 70% בי, ורק היתר בהזדמנויות שאולי עוד לא הגיעו או בתופעה חברתית", הוא מציין.

גם ליאל בן יהודה (25) מספרת שלא תמיד מצאה עצמה במקומות עבודה, ובשנים שחלפו לפני שהגיעה להכוונה בתוכנית ברופין, היא בילתה חודשים ארוכים בבית ללא עבודה. אבל כשצוללים לשיחה עמה מגלים גם אצלה את הרובד הנוסף לסיפוק המיוחד, שלא תמיד מגיע בזמן.

"אני מתמודדת עם הפרעת קשב וריכוז מסוג ADD, שהקשתה עלי לא רק בבית הספר, אלא גם בתחילת החיים הבוגרים", היא מספרת. "היום אני כבר יודעת שכשהעומס במשרד נעשה רב מדי, צריך לקחת הפסקה קטנה ולא לאלץ את עצמי להגיע למצבים שקשה לי להתמודד איתם. אבל אני כמובן שואפת הלאה, ובכל מקרה המצב היום הרבה יותר טוב מאשר כשהתחלתי את ההשתלבות שלי בתעסוקה, כשהייתי מקבלת 'לא' בראיונות וכל הערך

"אחרי השלב הזה אפשר לגשת לפרקטיקה של הכוונה מקצועית, אבל נדרש אומץ להורות שמחד גיסא אין לך אחריות על הלקות שלך, ומאידך גיסא יש לך אחריות על האופן שבו אתה חי איתה - כקורבן שלה, כלוחם בה או כשותף שלה. אני מעדיף את השותפות."

מחפש יציבות

יונתן ויסמן (25) הוא סטודנט בתוכנית. מצאנו אותו מדריך נוער בעת ליווי קבוצה באילת, אך זה ממש לא כובעו היחיד. ויסמן התמודד עם לקויות למידה בעברו ובכל זאת הצליח לסיים קורסים בהגברה וסאונד ובמערכות אבטחה חכמות ולעבוד בשני התחומים. אבל הוא לא ממש מצליח להתמיד במקום עבודה. גם את ההדרכה כבר עזב לשנתיים וחזר אליה באופן זמני.

"נכון שמאפייני המקצוע לא מאפשרים עבודה רציפה, אבל אני מחפש את היציבות בסופו של דבר", הוא אומר. "בחוויה שלי, כל עוד אין לי חיבור או חשק לעבודה מסוימת, זה יתפרק מהר מאוד. על הקושי של לקות הלמידה התגברתי בסופו של דבר, ובחיי היומיום שלי הוא לא מתבטא, אבל בתחילת הדרך הוא הרתיע אותי

מודעות משפחתיות

לחברנו צחי מלמד
ובני משפחתו
אתכם באבלכם הכבד על מות

האב

אוהבים ומחבקים

משפחת מעריב